

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-féle HÁZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RESZÉT
ILLETO KÖZLEMENYEK KÜLDENDŐK.

→ KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. ←

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ——— 12 K. Fél évre ——— 6 K.
Negyed évre ——— 3 K. EGYSZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSES-féle HÁZ)
HOVA AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

Nyílt levél.

Dr. Kmety Károly országgyűlési képviselő úrhoz.

Képviselő Úr!

Esztergom szabad királyi város közönsége tiszteletteljes szeretettel övezi Önt, aki nemcsak mint ember, nemcsak mint tudós, hanem mint politikus is egyenlően tiszteletre méltó egyéniség.

Esztergom szab. kir. város közönsége nagy érdeklődéssel kíséri az Ön fáradhatlan tevékenységét, mely nemcsak abban nyilvánul, hogy kerületének többször életbevágó érdekeit juttatja megoldáshoz, hanem főképen abban, hogy közjogunkat hivatott módon, lelkiismeretesen őrzi s a politikai harcmezőn annak tiszteletben tartása és érvényesülése érdekében folyton esataképpen áll, amde azt is óhajtja, hogy a törvényhozásban a hazai városok javáért felszólaljon.

Képviselő úr jól tudja, hogy az ország közgazdasági önállósága érdekében mily számos temivaló vár a törvényhozásra. A gazdasági függetlenség biztosítása érdekében folytatott küzdelem, mint minden erőpróba, energiát emészt s minél később jön el az eredmény annál jobban kimerülnek azok a források, amelyekből új- és új energiát kell meríteni.

A közgazdasági önállóság érdekében folyó küzdelem legjobb erőforrásai a városok.

A városok, amelyek manapság közjöveldelmeknek $\frac{2}{3}$ részét az államnak adják önkéntes áldozatul, amelyek eddig folyton áldoztak, ellenben viszont áldozatban nem részesültek.

A városok, amelyekben az egykor virágzó ipart- és kereskedelmet nyomorékká tette az osztrák gazdasági politika: a városok, amelyek önmagukért, közönségeikért igazán a legszükségesebb beruházásokat is képtelenek teljesíteni és amelyek, hogyha az államhatalom további mellőzését kénytelenek tűrni, koldúszegényekké válnak.

Képviselő Úr! Ön az országgyűlésen szintén várost képvisel. Képviseli ezt a mi, jobb sorsra érdemes, szegény városunkat, melynek létküzdelmét ismeri, melynek becsületes törekvései Ön előtt nem ismeretlenek s amely immár megroskadt az önáldozatoknak hatalmas súlya alatt.

Indítsák meg e sorok Önt, Képviselő Úr!

Hiszen a parlamentben eddig egyetlen képviselő sem szólalt fel Magyarország nyomorgó városaiért.

Vegye, tehát uri jóindulatába ezen — kerületét is közelről, szinte életszükség számba menő módon érintő fontos ügyet, s szólaljon fel az országgyűlésen, ahol száz milliókra menő hadiügy költség, katonatiszti fizetésemelés, birtokrendezés, horvát obstructió s minden actualisabb, mint Magyarország városainak nyomora!

Erre kérjük mi Önt ama bizalmas viszonyból fogva, mely a képviselőt kerületével összefűzi!

A szervezési szabályrendeletéhez.

A közügyek iránt való érdeklődésem arra utal, hogy amikor a városi kormányzás körében oly nagy szerepet játszó szervezési szabályrendelet revíziójáról van szó, a magam véleményét azon szerény óhajattal bocsássam nyomdafesték alá, hogy azt a város képviselőtestületének tagjai szíveskedjenek.

A szervezési szabályrendelet — amint ismeretes — nem más, mint írott vezérfonala a város kormányzásának, adminisztrációnak és a tisztviselőktől elvárt munkásságnak. Amint körülírja a képviselőtestület, bizottságok, tanács és tisztviselők hatáskörét és tenni valóját, ép úgy intézkedik minden irányban a végből, hogy a munkamegosztásnak fontos gazdasági elve az egész vonalon érvényesüljön.

Nos, ez a vezérfonál — miután a haladó idővel sok minden változik — bizonyos részeiben már nem felel meg a célnak, jobban mondva a hivatalos élet és gyakorlat más irányt követelvény, ezt a régi körülírással fel kell eserehni. Így mondják legalább azok, akik a revízió kérdését actualissá tették.

Az én nézetem ezen érveléssel nem mindenben egyezik, mert meggyőződésem az, hogy a jelenleg érvényben levő szabályrendelet általában s minden részében jó és további vezérfonalként feltétlenül használható és a hiba egészen másban, nevezetesen s főképen csakis emberi gyarlóságokban keresendő.

A kérdéses szabályrendelet — mint ismeretes — általában végrehajtott s az hogy egyes rendelkezései nem mindenben megfelelő egyéni erők bizonyosságai miatt céljukat el nem érték, a mi — mert méltán nevezhető annak — rovására nem írható.

Embereknek csináltak azt és bizony nem

minden ember egyforma, különösen nem egy olyan hivatali apparátus keretében, amelyet a választási rendszer állít össze.

Részemről tehát a szabályrendeletet eredeti állapotában nyugodtan meghagynám s legfeljebb oly részeiben tennék változtatást, amelyeknél a gyakorlat illyet követel.

Terjedelmes értekezésre egy ezikk keretében elég hely nem lévén, én csak egyes momentumokat emelek ki.

Nem szabad például egy percig sem azon gondoskodni, hogy az erdőmesteri állás megszüntessék, mert ez egy olyan értékes objectum veszedelmére volna, amely jelenleg biztos és nagy jövedelmet hajt, míg állandó gondozás és közvetlen, szakszerű felügyelet nélkül Csáky-szalmája lesz.

Nem vagyok híve a pénztárak egyesítésének sem. Nem először, mert egy már tirthetően bevált és csakis az egyéni erők bizonyos hiányossága miatt nem tökéletesen prosperáló rendszert újabb és bizonyos megrázkódtatásnak, kísérletezésnek kiténni nem kívánatos: nem másodszor azért, mivel az egy pénztár rendszerével is ugyanannyi alkalmazott szükséges, mint a jelenlegi rendszerrel megtakarításról pedig szó sincs.

Nem szívesen hallom a második alkapitányi állás újabb rendszeresítése tervének ellenzését is. Én például azzal a feltétellel, hogy a második alkapitány kizárólag a bejelentő intézmény (melynek rendszeresítése — sajnos — eluszik) kezelésére alkalmaztassék, örömmel szervezném ezt az állást.

Végezve ezen legfőbb momentumokkal, a szabályrendelet átdolgozásába szívesen vinnék bizonyos szocialis irányt is.

Igy nevezetesen megszüntetném a díjok-rendszert azzal, hogy amennyiben a jelenlegi napidíjas személyzetnek tartása amúgy is elengedhetlen, a drágult életviszonyok mellett 1080, 1140 koronás díjokokat a segéd és kezelő személyzet tagjai közé állandó alkalmazottakul irodatiszt stb. címen felvenném azért, mivel így a 4—5—6 év óta szolgáló és kipróbált erőket juttatnám megérdemelt állandó kenyérhez s nyugtanék részükre elaggás esetére biztosságot, hanem azért is, mivel épen a díjok-rendszerrel előállott az az anomalia, hogy amíg a felelőséggel dolgozó segéd és kezelő személyzeti tagok, számtisztek, írások stb. évi 1000 koronás fizetésekkel nyomorognak, a napidíjasok az ő fizetéseiket meghaladó ellátmányt élveznek.

Hasonló szocialis irányt volna követendő azon városi alkalmazottakkal is, akik a nyugdíjintézménynek még nem tagjai, jóllehet bizonyos, hogy egész életüket — nem egy folytonos veszedelemben, mint pl. a rendőrségnél és tűzörségnél — a város szolgálatában fogják eltölteni.

Mily sors vár ezekre, hogyha megrokkannak, elöregednek? Két-háromszáz koronás kegydíj, vagy a szegényház!

Igen tisztelt képviselő urak! Vegyék szíves hajlandóságukba a most elmondottakat, hiszen emberekről van szó, emberekről, akiket szeretni kell a szeretet törvénye szerint!

Egy képviselő.

Vidéki városaink fejlesztése.

Irta: FORBÁTH IMRE dr. mérnök, műegyetemi magántanár.¹⁾

(Folytatás és vége.)

Ennek káros következményeit városaink fejlődésében mindenütt szomorúan tapasztalhatjuk. A telekpiacra nemesak a fővárosban, hanem talán ugyanolyan mértékben vidéki városainkban is észlelhető visszasságoknak nemkülönben az abból közvetlenül folyó lakásmizériáknak nagyrészt elejét lehetett volna venni, ha városaink építési kialakulásában nem bíztak volna mindent a véletlenre. Számos esetben a városok tetemes pénzügyi áldozatoktól is megszabadulhattak volna, hogyha a szabályozási terv idején való kidolgozása által lehetővé tették volna, hogy az utcák, terek, ültetvények, középületek számára szükséges területeket a város még akkor foglalja el, mikor azok a városfejlődés beállta előtt még alacsony áron voltak beszerezhetők.

A szabályozásnak a pénzzel való összefüggése azonban nemesak abban nyilvánul, hogy tervszerű eljárás mellett a város lényeges megtakarításokat érhet el a kisajátítások terén, hanem még fokozottabb mértékben érezhető, hogyha a város a szabályozási tervvel kapcsolatosan céltudatos telekpolitikát is üz. A város mindig saját érdekében fog eszelekedni, hogyha kezdettől fogva a terjeszkedési területnek minél nagyobb részét megszerzi. A városi fejlődés minden körülmények között a telekáraknak nagy emelkedését vonja maga után és ezen érték emelkedése, melynek létrejöttéhez az egész lakosság közös munkálkodása hozzájárult annak javára válik, a kié a telek.

Azonkívül ha a város maga rendelkezik nagyobb kiterjedésű telekkel terjeszkedési területen, módjában áll a telekárak alakulására kedvező befolyást gyakorolni oly irányban, hogy a szegényebb lakosság számára szükséges lakások bére már a telek árak folytán ne lépje túl azokat a határokat, melyeket a lakosság ezen rétegeinek kereseti viszonyai megszabnak.

A gazdasági társadalom tudomány a jövedelem $\frac{1}{7}$ -ét tekintti azon méltányos aránynak, mely mellett mindenkinek megfelelő lakást találni kéne. Ezen határ vidéki városainkban ugyszólván sehol sem tartható be. Vidéki városaink munkássága általában nem igen keres 500 koronánál többet. Már pedig 70—80 koronáért a mai viszonyok mellett vidéki városainkban még egy 2 szobás lakás sem kapható. A városok szabályozásával összefüggő feladatoknak egyik legfontosabbika, hogy a közegészség és közérkösség szempontjából gyakran tarthatatlan lakásviszonyokon gyökeresen változtasson.

A műszaki teendők fontossága a városok fejlődésében nem merült ki a szabályozási tervvel és az ezzel összefüggő kérdésekben. Budapest székesfővárost törvény kötelezi arra, hogy jövedelmének felét közmunkákra fordítsa. Vidéki városainkat erre törvény ugyan nem kötelezi, de törvényes kötelezettség nélkül is a városi élet kényszerítő hatása alatt a jövedelmeknek túlnyomó részét ők is mindinkább műszaki természetű kiadásokra kénytelenek fordítani. Ilyen kiadásokat okoznak a legkülönbözőbb célokra szükséges magas építkezéseken kívül az utak építése és fenntartása, a közvilágítás, a város tisztítása, csatornázások és végül műszaki feladatot képez a különféle városi üzemek létesítése és vezetése is.

Azonban a műszaki vonatkozású létesítmények nemesak a város kiadásai között játszanak vezetőszerepet, hanem mindinkább alkalmassá válnak arra, hogy a város jövedelmét is hathatósan fokozzák. Kiemeltük már, hogy a szabályozással kapcsolatosan üzött tervszerű telekpolitika meny-

¹⁾ A Magyar Mérnök és Építész Egylet győri osztályának 1907. január 4-iki avató közgyűlésén tartott előadás.

nyiben járulhat hozzá a város pénzügyi helyzetének megjavításához. Nem akarunk itt kitérjeszkedni mindazon teendőkre, melyeket a város pénzügyi helyzetének végleges orvoslásához szükségesnek tartunk, csak azt emeljük ki, hogy ami a telekértékek emelkedésének hasznosítására nézve áll, az ugyancsak érvényes a többi olyan jövedelmi forrásra nézve, melyek az egész városi lakosság együttműködése táplál. Röviden kifejezve ez annyit jelent, hogy a közjellegű jövedelmeket a város a mennyire csak tehet ne adja ki a kézből, hanem hasznosítsa saját maga. Ez épügy áll a vásár- és kövezetvámra, bor és husfogyasztási adóra, hol ezek nem házilag, hanem bérszerződések útján hasznosíthatnak ki, mint a különféle városi üzemekre, melyeknek concessióba való adása csak kivételesen és akkor volna megengedhető, ha a létesítésük más uton semmiképpen biztosítható nem volna.

De azon tapasztalatok alapján, melyek közeli üzemek jövedelmesege dolgában eddig ugyszólván kivétel nélkül mindenhol tettek, aligha akad város, mely saját jószántából lemondjon egy olyan biztos és folyton erősbödő jövedelmesegei forrásról, mint amilyent ezen üzemek képviselnek. Debrecen gázművéből évente 110.000 korona évi tiszta jövedelem marad. Győr villamosműve 1906-ban 83.000, vízműve 65.000 korona nyereséget mutatott fel. Arányos számokkal találkozunk azon többi vidéki városainkban is, melyeknek városi üzemei vannak. Hogy mily előnyrel járnak ezen üzemek a városok vagyoni helyzetére nézve, ezt meggyőzően juttatja kifejezésre Temesvár város 1906-iki hivatalos jelentésének következő része:

„A város tulajdonát képező vállalatok állandóan örvendetes fejlődést mutatnak. Eltekintve ugyanis attól, hogy a város a vállalatokra eddig egy fillért sem költött, amennyiben azok nemesak a vételőkre szükséges kölcsönök törlesztési részleteit, hanem az időközben felmerült újabb befektetések költségeit is saját jövedelmükből fedezik, hogy tovább a város közvilágítása teljesen ingyen láttatik el, a város elhatározta, hogy a vállalatok 1906. január 1-étől kezdve az ut és hidfenntartási stb. költségekhez összesen 50.000 koronával tartoznak hozzájárulni“.

Ebből látszik, hogy a város nemesak ingyen fedezi a közvilágítási szükségletét és nemesak tetemes évi összeghez jut, hanem vállalatai révén minden áldozat nélkül megszorította a város közvagyonát azokkal a jelentékeny értékekkel, melyeket a város vállalatai, többek között a villamos vasut és a légszeszgyár, befektetési tőkéi képviselnek.

Az előadottakból kitűnik, mely irányban kell városaink fejlődését a jövőben irányítani. A közigazgatás folytonos javítása mellett a gazdasági és műszaki szempontok mindjobban való érvényesítése képezi azon eszközt, melynek segítségével városainkat a jövőben az ország fejlődésének és boldogulásának egyik legfontosabb tényezői közé fogjuk emelhetni.

TÁRCA.

Sarah.

Levelt kaptam hazulról. Fekete szegélyű levelet. Héber betűkkel volt ráírva valami előttem érthetetlen mondas. Valami Szent íge, amely megnyitja az eget a hívő lélek előtt. A többi magyarul volt. És azt adta tudtomra, hogy meghalt az öreg Lewy Samu életének kilencvenkettedik évében.

Az öreg Lewy Samu!

Egy darab élet zajlott le szemeim előtt rég eltemetett ifjúságomból. Még egy bajos rózsaszínű álom, amit serdülő gyermekként szótt számomra a sors, hogy egy rossz pillanatban pusztá veszélyből foszlányokra tépje. Erzéseket, meleg, lágy harmóniákat vallott ki lelkemből a szomorú hír, ami

nekem nem is lehetett szomorú. Hisz ki volt nekem az öreg Lewy Samu? Senki. Semmi. Egy meggörnyedt hátú vén zsidó abból a régi fajtaból, amely makaesul ragaszkodik az ósdi törvényekhez, melyből gunyt űznek az utcai gyerkőcök s parlagi tréfáknak vetik céltalanul a téltenségre magukat megunt kurtanemesek.

Az öreg Lewy Samu a mi familiánknak volt a leibzsidója. Mert az ép oly szükséges volt a kuriákon akáresak a házaló, a cigány vagy az agár. Valamivel öregebb volt Lewy Samu a nagyapámnál; de azért az az öreg, ő meg a hogy már dukál illendő tisztelettel meg „nemzetes uramozta“ az öregapámat.

Hanem azért nagyon jóba voltak egymással. A tegezés is inkább bizalom jele volt, mint a lenézés. Mi gyerekek Samu bácsinak szólítottuk az öreget s gyakran felkerestük boltját az alvégen, hogy nyalánságot vegyünk nála és sikeresen elronthassuk gyomrunkat az áldott krumplicukorral. Hármán éltek az alacsony nádas házban. Samu bácsi, a menyee, meg az unokája. Az öreg gabonát, jöszágot, adott — vett a birtokos uraknak; a menyee vezette a boltot s végezte a házidolgot. A kis unoka meg játszadozott a pipitéres udvaron. Félénk kis jöszág volt, aki még előlünk is elbujt az anyja szoknyája mögé s egy istenért elő nem jött volna rejtékéből addig, míg minket jó messze nem látott. Kis gyerek korunkban nem igen találkoztunk. Később meg a kaloesai jezsuiták vették atyai gondjaikba s megtömték kemény szittya koponyámat mindeféle haszontalan tudománnyal, miket játékos gyerekek bosszantásra találtak ki holmi megecesedett lelkű szobatudósok. Biz Isten nem sok hasznát vettem egyiknek sem! Vakációra is ritkán mentem haza, akkor is csak pár hétre, mikor édes anyam egészen lefoglalt magának és tömvén tömte belem a sok ételt, hogy egy kis hust szedjek magamra a konviktsi koszt után. Pár heti otthonlét után megint nyakunkba vettük az országot nevelőmmel a fiatal theologussal. Az érettségi után mentem csak haza úgy, hogy otthon töltsem az egész nyarat. Nem valami fényes volt biz az a bizonyítvány; de a tornából meg a vivásból jelesem volt s ez elég tudomány egy vad szittyanak, akinek a családja végigverekedte Árpád óta a nemes haza valamennyi családját. Háború híján meg egymás fejét törték be nagy ivásokkal egybekötött nagy vadászatok alkalmával. Elég az anyyi, hogy nagyapám valami ellenszolgálat félén törté a fejét a két jelesért meg a nyolc esztendei konviktsi kosztért. Mit is vehetett volna mást a család szemefényének, az utolsó férifisárjának, mint lovat. Volt ugyan a pusztankon elég fiatal esikő, de az öreg ur egyiket se tartotta méltónak arra, hogy az utolsó sarját hordozza hátán. Az öreg Lewyt citalta maga elé. Mit beszéltek, mit sem, azt csak ők tudják; de egy hét leforgása alatt az istállóba áll az új ló. Kis száraz fejtű, özlábu hófehér arabs mén, hosszú sörénnyel, melyet kukoricalevéllal gondörre font a lovász és idegesen táguló finom orlikakkal, melyeken szinte átrózállott a tüzes, tomboló szilaj vér. És milyen okos ló volt a Zarif. Istenem milyen okos. Ha cigány zenét hallott karesu nyakát ivbe hajtvá negédes, apró lépésekkel táncolt velem a zene ütemére. És ha a eseres erdőben leszálltam a nyeregből, hogy édes anyámnak vadvirágot szedjek, úgy jött utánam, mint egy kutya.

Irigyelte tölem valamennyi fiu, akit a nemes atyafiság csak kiérdemesült honvédelovakkal lepelt meg. És ha végig lovagoltam a falun sok muskát lis ablak nyílt ki utánam.

Hanem én még akkor nem törődtem sem a muskátlis ablakokkal, sem a szőke, barna leányfejekkel, melyek ott hajladoztak a sötét piros muskátli virágok között. Csak Zarifra volt gondom, másra senkire. Még arra a kis lányra sem, aki a bolt ajtó mögött leskelődött utánam és el nem ment onnan, míg csak beért a tekintetével. Talán nem is találkoztam volna vele, ha egy szombat délután a kis erdő felé rémült kiáltozás nem űti meg a fületem.

A kíváncsiság, no meg valami lovagias gondolkozás féle arra vitt. S haragtól lángoló arccal ugrottam le a nyeregből a látványra, mely elém tárult. Vagy féltucat velem egykoru síheder röhögve kapott közre egy fehérruhás gyermeklányt s ujjongva fogták le védekező kezeit. Egy szeplős pofájú kölyök avas szalonát tartott piszkos markában s minden áron azon volt, hogy a lányka szájába tömje.

— Mit csináltak itt hé? Fördtem rájuk abban a hitben, hogy megjelenésem is elég lesz szétrebbenteni őket. A mulatságukban zavart fic-

kók félvállról durván vetette

— Mi go

etettük egy kis

— Enged

Nem lesz?

— Hat

Nekem s

vér s egyet es

magam:

— Az i

ted el rögtön!

A fickól

mást. De én i

kapaszkodunk

a kautárt s le

vágtam. Pomp

vágyva. A des

gyott, ha ráü

az is vastag,

tant ki a sze

nem néztem

És aki egyet

lőle. Repett

nem látott p

tenni, ezt a

hogy félni is

a félelemben

rá, hogy:

Mindegy. A

szabadult az

Persze, nem

mat. És azt

Maga

Bölint

remegett a

— H

— V

tól fojtott

lesz tiz év

gények. Cs

huzták a l

tönni. Ped

fulladt a

egy egész

zott volna

fogtam re

— M

Eng

felejtette

ten keres

És

leg keze

zsibbaszt

az álmok

aki tünd

közül. É

dért. Du

acél. Sze

mek, me

telmes á

ves piros

rom ha

orrocaká

szépnek

mintha

batiszt a

a király

vas fehé

gyönyör

vár a p

tem tiz

Azzal

szeplős

Kézen

öreg L

Vigas

kal, O

apjana

pegett

Nem t

de ali

Barná

eres,

valam

hetem

tizen

gond

keze

rah,

Lew

a ki

királ

boru

helyiségében (Csillag-utca) f. hó 9-én délután fél 6 órakor képleleplezéssel egybekötött diszközgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Diszközgyűlés megnyitása. 2. Küldöttség megválasztása az ünnepelt meghívására. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: Horváth Mihály II-od elnök. 4. Alkalmi költemény. Sz. R.-tól. Előadja: Bartalos Vince. 5. Képleleplezés. A közgyűlés után társasvácsora.

A polgármester egészséges.

Vimmer Imre polgármester, aki szombaton támadt hirtelen rosszullete miatt az ágyat volt kénytelen örízni, felépült betegségéből és már tegnap hivatalát is ellátta.

A csanádi püspök Szegedhez.

Dr. Csernoch János csanádi püspök, mint tudósítónk írja, Lázár György dr. polgármesternek a következő levélben köszönte meg Szeged város közönsége nevében küldött távirati üdvözlését:

Nagys. Polgármester Ur! Csanádi püspökké való legkegyelmesebb kineveztetésem alkalmával ugy a saját, mint a böles kormányzása alatt álló t. közönsége nevében hozzám intézett üdvözlését hálás szívvel vettem. Nem tagadhatom, örömmel tölt el az a tudat, hogy a szép magyar Alföld legnagyobb és legvirágzóbb városának közönségét hűvemnek tekinthetem s egyik főtörekvésemmek tartom, hogy a szeretet köteleke, mely e nemes városhoz főpásztori hivatásomnál fogva is fűz, együttműködésünk által a mindjobban megszilárduljon. Sziveskedjék, kérem, őszinte szeretetből fakadó üdvözlőmet a nemes város közönségének s tudomására adni.

Békés elintézés.

Mint már megírtuk szerkesztőink fenytő feljelentést tettek Schwarz Adolf ellen rágalmazás és becsületsértés vétségei miatt. F. hó 4-ére tűzte ki ez ügyekben a tárgyalást a helybeli büntető járásbíró. A tárgyalás azonban nem tartott meg, miután szerkesztőnk jogi képviselője bejelentette Körmeny Mihály járásbírónak, hogy Schwarz Adolf ügy Gerenday Józseftől mint Dénes Aladártól bocsánatot kért s így a feljelentéseket visszavonta. A bíróság erre Schwarz Adolf ellen megszüntette az eljárást.

A Gazdasági Egyesülethől.

Az Esztergommezei Gazdasági Egyesület február hó 1-én tartott választmányi üléséből kifolyólag az érdeklődőknek tudomására adjuk, hogy a népies gazdasági előadások sorozatát megkezdi Eiter Gyula urad. intéző, ki f. hó 16-án Barton a „Talamjüvelés és a tagosítások”. — f. hó 23-án Libádon a „Szövetkezetekről” tart előadást, továbbá Beck János m. kir. állatorvos a „Fertőző betegségeket s ezek elleni védekezést” ismerteti e hó 19-én Bajnán, 21-én Pilis-Maróthon, 26-án Tátón és március 8-án Kirván.

Kinevezések a megyénél.

Vármegyénk főispánja a Nedeczky Miklós tb. szolgabíró lemondása folytán megüresedett I. oszt. közizg. gyakornoki állásra dr. Reviczky Gábor vámosmunkolai szolgabíró, a II. oszt. gyakornoki állásra pedig Zsiros Jenő díjtalan gyakornokot nevezte ki.

A halastó felmérése.

Minthogy a halastó munkálatai annyira haladtak, hogy a vízzel való elárasztás rövid idő kérdése, a város tanácsa elrendelte, hogy amint az elárasztás megtörténik, a városi mérnök az elárasztott terület nyomban mérje fel. A szerződés szerint ugyanis a bérlet csak azon területért fizet, amelyet a bérlet 1—3 éve alatt legkiterjedtebben az évenként fogantatosított felmérés középírányában eláraszt.

Uj szabályrendelet alkotása.

A város tanács elhatározta hogy ezentúl minden szombaton d. u. ülést tart s ezen üléseken tisztán a különböző célok érdekében készült szabályrendelet tervezeteket fogja tárgyalni. Ilyen a rendőrség és szolgák nyugelátása érdekében készült tervezet is.

A rendőr bál.

Az esztergomi rendőrség bálja minden városközönségen felül jól sikerült. — A „Magyar Király” összes termeit zsúfolásig megtöltötte a község és az ügyes rendezőség minden eszközzel odahatott, hogy a megjelentek igazán jól érezték magukat. A bál tiszta jövedelme 764 kor. 81 fillerre rög, mely összeget a rendőrségi alkalmazottak részére ítetesítendő nyugdíjalap kapja. A felülfizetők és ajándékozók névsorát legközelebbi számunkban hozzuk.

A reálisokola továbbfejlesztése.

A reálisokola igazgatója a tanügyi bizottság útján javaslatot intézett a tanács-hoz az iránt, hogy a VI. osztálynak 1908—909. iskolai évben való megnyitása iránt a szükséges intézkedések megtétele. A tanács tegnapi ülésében tárgyalta a javaslatot s annak alapján előterjesztést tett a közgyűlésnek, hogy a VI. osztály részére a nyilvánossági jogot a kultuszminisztertől kérje s egyúttal kérelmezze az ezen osztály részére szükséges 4000 kor. államsegélyt.

A villamos fegyelmi.

Tiefenthal Gyula v. mérnök és Huray Ferenc főszámvevő tudvalevőleg fegyelmet kértek maguk ellen, mivel a „Szabadság” azzal gyanúsította meg őket, hogy Ganzéktól sápot huznak. A polgármester azonban mellőzte a tisztviselők ellen a fegyelmi elrendelést, mert fegyelmi vétség fenforgását nem látta. A fegyelmi mellőzést közlő határozattal utasította a polgármester a mérnököt és főszámvevőt, hogy a Btk. 259 §-ába ütköző rágalmazás vétsége miatt tegyenek feljelentést a „Szabadság” szerkesztője ellen, illetve az idevonatkozó felhatalmazást a kir. ügyész részére adják meg.

A kath. legényegylet mulatsága.

A kath. legényegylet f. hó 2-án tartotta farsangi mulatságát a „Fürdő” nagytermében. Az estélyt jól megválogatott műsor vezette be. A műsorból kiemeljük Niedermann Bertike tetszetős zongorajátékát, Kapus Juliska hatásos monológját és a Taky házaspár fülbemászó énekkettősét, a színre került egy felvonásos bohózatban Krajniker Ferenc jeleskedett a többiekkel egyetemben. Az estély látogatottság dolgában bizony nem állott első helyen különösen a magas klérus tüntetett távollétével. A mulatságokban tultengő idei farsang finansziális akadályai bizony nagyon meglátszottak ezen mulatságon is.

Az epöli gyilkos nyomában.

Az epöli kettős gyilkosság rejtelmes ügyében néhány nap mulva fordulat fog beállni. A esendőrség lankadatlan nyomozó munkáját ugy látszik siker fogja koronázni. A nyomozás számai már elvezettek az igazi tettesig, aki nemsokára a nyakán fogja érezni a hóhér kötelét. A nyomozás érdekében még nem közölhetjük a gyilkos nevét, de a esendőrség már a legnagyobb bizonyossággal megállapította ugy a tetteseket mint a bűnrészeket. Néhány nap mulva szenzációs letartóztatások várhatók.

A jó fogás.

Régner Józsefnek a Kassáról ideszökött betörőnek már megállapították a bűnkronikáját. Az alkaptány szerenés fogást csinált, midőn Régnert elesítte. A kassai ügyészség közölte a helybeli rendőrséggel, hogy Régnert többszörös betörésért körözik. Az ügyészség táviratára nyomban átkísérték Régnert a helybeli kir. járásbíróhoz, honnan néhány nap mulva Kassára viszik a jó madarat.

Szinészek Párkányban.

Jeszenszky Dezső jőnevű szintársulata ma kezdi meg előadásait Párkányban a Püspöki-féle házban. A jó erőkből álló társulatot Esztergomból is bizonyára sokan fel fogják keresni. A színház e heti műsora a következő: Csütörtök „Régi szerető” népszimű. Pénteken szünet. Szombaton Vig özvegy. Vasárnap Viola az alföldi haramia.

A vasút áldozata.

Méhes Ferenc vasuti fékező, akit a vicinális mult hó elején Tokodon elgázolt, a helybeli Kólos kórházban belehalt sebeibe. Hozzáartozói kártérítési pert fognak indítani a vasut ellen. Az elhunytat polgármesteri engedéllyel Tokodra szállították és ott fogják ma eltemetni.

Lehet korcsolyázni.

Az Esztergomi Tornaegyesület szigeti műjégpályája ma délutántól fogva ismét rendelkezésre áll a közönségnek.

Öngyilkos dezentor.

Adorján József esztergomi földmiveslegény a vasuti és táviratvezeték teljesített szolgálatot. Ugy látszik nem nagyon volt inyére a gyöngyvet, mert vasárnap megszökött ezredétől és hétfőn reggelre már itthon volt Esztergomban. A szökevény szabadulása öröme nagy daridót esapott a külvárosi koresmákban és egészen kedden reggelig hajtogatta a büfelejtőt. A nevezett nap reggelén kótyagos fövel bandukolt az egyik koresmából hazafelé és midőn a Petőfi utcába ért, elővette revolverét és mellbe lötte magát. A lövés zajára elősiető emberek ugy találtak meg véreben fetrengve a kocsiton. Azonnal hazaszállították a súlyosan sérült katonát. Időközben megérkezett a vasuti ezred körözvénye a helybeli állomás paranesnoksághoz, melyben tudatták, hogy Adorján állítólag 30 kor. kincstári pénz elikkasztása után Esztergomba szökött. A körözvény alapján a katonai őrzarat nyomban letartóztatta a szökevényt akit sebesülésére való tekintettel egyelőre a helyőrségi kórházba szállították. Felgyógyulása után ezredéhez transzferálják, hol bizony súlyos büntetés vár a szerenésletlen dezentorra.

Gyengéséget,

akár szervezeti fejletlenségéből, akár betegségéből származnék, gyorsan elhárít a SCOTT-féle Emulsió, melyet tökéletes táp-gyógyszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos az ereje, s emellett izletes és könnyen emészthető. A legmakaacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a

SCOTT-féle EMULSIÓ

hoz, mely a leggyengébb gyomornak sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszerárakban.

Árverési hirdetmény!

F. év február hó 15-én d. u. 3 órakor a volt Deszath-féle ház önkéntes nyilvános árverésen el fog adatni. A venni szándékozók tartoznak 500 korona bantpénzt letenni, amely összeg a vevő által 8 nap alatt 4000 kor. egészítendő ki. Az árverési feltételek irodámban bármikor megtekinthetők. Az árverés a helyszínen Kossuth Lajos utca, fog megtartatni.

Meszéna Kálmán ügyvéd.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: GERENDAY JÓZSEF.